

Sárospataki
Ifjusági Közlöny

.....

Főszerkesztő:
Szabó Zoltán

Társzerkesztők:
Tárczy Dániel és Nagy Sándor

Felelős szerkesztő:
Zsiros József

.....

Tartalom: Zsiros József: Szeretet és békesség. -- geleyi Pásztor Jenő: Quod semper idem... (Vers.) -- Nagy Sándor: Öröm és bánat. — Zsiros József: A békesség ünnepén. (Vers.) — Zsiros J.: Bartha József. (Nekrolog.) — Pálóczi Horváth Ödön: Memento mori!... — Molnár Lajos: Parasztösök papunkáját... (Vers.) — Senex: Két levél. (Folyt. köv.) — Bathó J — Tárczy D.: Mi fáj nekem? (Dal.) — id. Székely Sándor: Szemelvények a magyar diák természetrajzából. (Folyt. köv.) — Tarkaságok: Szi.: Az apróságok pszichéje; zsir...: Forró földöv. — Hírek. — Egyleti élet. — A felelős szerkesztő üzenetei.



.....

Megjelenik július és augusztus kivételével havonta egyszer

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sárospatak. ☐ Kollégium.

Előfizetés:
Félévre ... 3000 K.
Egy példány 700 K.

Sárospataki
Ifjúsági Közlöny

XXXIX. évfolyam.

4. szám.

1923. december hó.

Főszerkesztő:

Szabó Zoltán

Társzerkesztők:

Tárczy Dániel és Nagy Sándor

Felelős szerkesztő:

Zsiros József

Szeretet és békeesség.

Olyan siralmasan hangzik ez a két szó, mintha a világ legszentebb fájdalmát palástolná. Mintha minden gyász, minden könny, minden sebzett szívből kicsorduló vércsepp ott zokogna benne — bánatosan, égő váddal, mint egy-egy felszakadt sóhajlás az újonnan hantolt sírhalom felett.

Szeretet és békeesség . . . Valamikor éltető eszmék, amik az elhaló világviharzásban a megtompúlt lelkek előtt álommá halványultak s a felébredéskor nem maradt meg belőlük valóságnak csak egy fájó emlék, egy gyászfátyol, vagy egy nagy szomorú temető, ahol mindenkinek van siratni valója, vesztesége; de leggyötrőbb és legnagyobb ennek a kifosztott, elárvult nemzetnek.

Szeretet és békeesség az emberi élet fundamentuma és koronája. Szükséges feltétel és elmaradhatatlan következmény. Nélkülök a legnagyobb gazdagság is megszegényedik, mert egyedül marad, magában pedig nem érvényesülhet; bennük a boldogság pompázó ruháját ölti fel a koldus, melynek szikrázó fényét a szív dobogása szolgáltatja, míg melegsége a szemek mosolygásában tükröződik. Királyi ajándékok a kegyelem világából. A megváltás zálogául küldte az örök *Gondviselés* a lelkek *Királyával*. S ez a tény elegendő ahhoz, hogy a megroskadt lelkek szárnyakat bontsanak s mint a virágok hajnali harmatcseppjében megfürdött pacsirta, diadalittasan röppenjenek az azúros végtelen felé, ahol haragos dördületben nem halkúl el a dicsőítő

himnusz, a halál hideg csókjától nem hervad el a remény, mert szemtől-szemben állanak az élet Urával, akinek *szerető* szívéből kibuzog a vigasztalás: *Békesség néktek!*

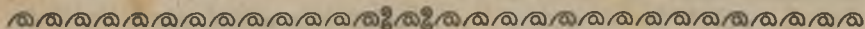
Az emberi lélek egyik sajátossága az, hogy nagy ösz-szeroppanásoknál *megáll*, mintha erőt gyűjtene; aztán *keres*, míg kivezető utat talál. A világ megállt, mert megborzadt önnönmagától; visszariadt attól a fekete üszöktől, amely arculatát mutatja, amivé változott a *szeretet és békesség* meggyilkolása által. S most keres, de nem a békesség útján. A gyűlölet fegyvereit ragadta meg újból, mert bele-vadúlt az öldöklésbe s örült féktelenségével ártatlanok sa-nyargatásában tobzódik, hogy bomlott agyának rémképeit eloszlassa.

A világ ezen az úton rohan tovább... Mi pedig szegény kigúnyolt magyarok várunk. Várunk egy felséges hajnalhasadást, amikor eljön a *Szeretet Királya*, hogy *békét* teremtsen az igazság és jog fegyverével.

Addig is, kedves Olvasóm, *szeretet és békesség* néked!

Zsiros József

felelős szerkesztő.



Quod semper idem . . .

Lopva birkózom könnyeimmel,
Ha fülemben csendül a nóta, —
Lelkemre édes emlékek szállnak:
„Válásra int immár az óra“ . . .

Régen volt már, mikor még nekünk szólt,
Mikor nekünk ütött az óra . . .
A kacagó, — könnyes biztatás:
„Még egy pohárral — bucsuzóra!“ —

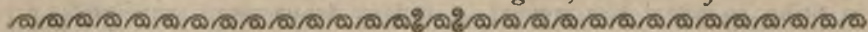
Aztán . . . Isten Veled öreg iskola . . .
Szőke Bodrog . . . Kéklő hegyek . . .
Gondtalan ifjúság . . . Kacagó Álmok . . .
„Fiúk, — aztán megyek, — megyek . . .“

És útrakél a lelkes kis csapat, —
Égő vágyaktól hajtott szárnyon;
És minden arcot büszke vágy hevít . . .
„Elválásom nektek ne fájjon.“

... Vezérelje az Ég útatok, —
 Hogy mindég csak fölfelé szálljon . . .
 Csüggedést, — gondot ne ismerjeteK :
 „Fiúk! fiúk, — Isten megáldjon!”

S ha majd az Élet tengerárján
 Reátok tör a fergeteg . . .
 Bús szivetek csitítani —
 „ÜzenjeteK! — ÜzenjeteK! . . .”

gelelyi Pásztor Jenő.



Öröm és bánat.

Irta: Nagy Sándor.

Bizony csodás teremtmény ez a nagy mindenség! . . zürzavaros, gomolygó, fájdalmasan vajúdo, sötét kaosZ, mely harmoniába szökken a teremto Ige nyomán! Forrongó elemek bőszi viaskodásának szivárvány gyermeke! Vad erök gigászi mérközésének örökszép vívmánya. Ugyan ki mondaná, hogy a nagy természet fenséges csendjében bőszi hadivíadalok vad zajongása halt el, mint megfagyott lávatomegben a féeltmes erök lelke?! S ime: tündérbirodalom a gigászok csataterén tündérleány a nagy vajudásból regés tó a fájdalom könnyeiből! Harmonia — ellentétekből.

De hát mi az ellentét? Én gazdagságnak, változatosságnak nevezném! Istenben egyesülnek a legnagyobb és legtarkább ellentéteK, mert ő a leggazdagabb. Fenséges világkormányzása mellett — a mezők liliomaira is gondot visel Végtelensége mellett — mindenütt jelenvalósága Aki nem tud a világegyetemben megférti — ott lebeg a bünös lélek gomolygó kaosza felett, mint egykor a világ felett a teremtés hajnalán!

Az ember az Ő képenek hasonmása, fénylő dicsőségének földi árnya, tehát az Ő ellentéteKnek látszó, tarka tulajdonainak egységbe olvadó harmóniája. Egyrészt, mint a Homér Kömmeroszai, mint a sziklához láncolt Prometheusz, másrészt mint magasban szárnyaló sas. Föld jövevénye és zsellére — és az ég vándora. Örül és sír. Kacag és zokog. Glória övezi fénylő homlokát és bánat fellege borong rajta, mint sziklabércen az ősz ködös homálya Az öröm röpke pillangója, dalos dacsirtája száll rá, majd az alkony madara: a bánatos csalogány telepedik le rá, hogy titkokat regéljen, mint a rezgő nyárfa susogó levele.

De hát szembeállítsam-e egymással az örömet és bánatot, a lelkeknek ezt a himes völgyét, hol pajzán tündérek lejtik könnyű táncaikat és kopár bérceK, mely felett égi kísértetek suhognak? Nem, ezt nem teszem! Mert ellentétnek csak azok tarthatják, kik mindenben a részt és nem az egészszel való összefüggést nézik Már pedig a legparányibb dolgok is egyetemes törvény alatt állanak Az igénytelen fűszál kizöldülése pl. felvezet bennünket a Föld forgására,

és innen a gravitációra, a világ(egyetem) ez egyetemes törvényére. A rész az egyetemesnek parányi láncszeme. Nélküle a folytonosság megakad a természetben és összefüggés nélküli darabokra hull minden. Nem értjük a dolgok *koszmikus* jelentőségét s így lényegét sem. Nagyon természetes hát, ha ilyen egyetemes nézőszög nélkül tarka ellentéteket fedezünk fel nemcsak a természeti, de lelkivilágban is s épen az örömet és bánatot illetőleg is.

De emelkedjünk csak fel ama magaslatra, hoi a nagy apostol még az életet és halált, ezt a 2 ősi ellentétet is feloldja, sőt a halált egyenesen az élet felszabadulásának tekinti — hasonlóképen leszünk az öröm és bánat viszonyával is. A fény árnya nem árnyékozta azt be, csupán csak utal rá. Kísérő, de nem külön valóság. Járulék és nem lényeg.

És mégis sokan éles ellentétet vesznek fel az öröm és bánat között, miből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy ezek az eltérő felfogások különböző értékelések eredményei. S tényleg az örömben és bánatban az ember életfelfogása, önmaga jelenik meg. A pogány másnak örvend, mint a zsidó, ez ismét másnak, mint a keresztény. Épen azért más az öröme mind a 3 típusnak. Lássuk röviden az öröm és bánat *e 3 fokozatát, a pogány örömét, a zsidó örömét és a ker. örömét.*

Milyen a pogány öröme? Olyan, mint élete, világnézete. Hirtelen, vadul szikrázó. Minek örül? Az élvezetnek. Testi élvezet, habzó kék, vad mámor, vérforraló orgiák, őrjöngő bachanáliák — ez egész élete. *Az öröm gyönyör.* A test szennyes vágyainak gyehenna tüzé ben lobog el a megcsufolt élet. Már az életerő is kihalt, de a vágy ott ég tovább is kísérteties, kékes lánggal, mint valami kivillanó mocsárláng. Van valami szomorú valóság a hedonista ember életében a Tantalus kínos sorsából. Égeti az éhség, epezti a szomjúság s im ott kínálja magát körülte minden, mi vágyát kielégítheti, csak ki kell nyújtani kezét, hogy megragadja — óh de ekkor tovahuzódik minden, csak a vágy marad meg, a halálnak ez a fekete követe. Óh a világi öröm egy sötét ígérlet, mely fényeset ígér és sötét halált ad. Mert — mint az írás mondja — „a világ szerint való szomorúság halált szerez.“ *A test csábos öröme: halálra vivő fekete bánat.*

Milyen hát itt az öröm? Eltűnő, mint az álom, rövid, mint a pillanat, kétes, mint a tisztaság. Olyan, mint fehér lilium a bánatos sírhanton, mint bolygó tűz a sötét éjben, mint igéző vízi-tündér, ki pusztuló örvénybe von csábos dalával, mint csillogó légvárba való betelepedés és tragikus alázuhanás. A világi örülők a legbánatosabb emberek: a halál agyongyötört martirjai, a Danté égő poklának elevenen fővő, sersistergő áldozatai. Öröm, mely halálra visz. A biblia is beszél ilyen emberekről. Az aranyborjú körül táncoló pnsztai zsidók pogány öröme félelmes istenítéletben hal el: 3000 ujjongót terít le az égi villám. A Belsazar vad orgiája hirtelen halálban végződik. A Jób fiainak és leányainak víg lakomáját sötét pusztulás követi. A Herodes szennyes fejedelmi orgiája Keresztelő Jánosnak, a legnagyobb prófétának kegyetlen feláldozását követeli. A történelem tele van ily

sötét istenitéletekkel. Csupa gyászos tragédiák. Ime az öröm tényleg pergő rokka, mely vígan fonja a halál fekete szövetét: a bánatot. A bánat viszont egy malom, mely felőrli kurta éltünk anyagát. A bánat a hegy sötét öléből felcsergedező kicsiny patak, a napsugarak felcsillanása tiszta felületén: az öröm, zsongó habjainak csendes, lágy zokogása: a bánat.

De el a komor világ örvendő bánatosaitól az ó-testamentom világába. Nem a bűnös éj fojtó világa ez, hanem a biboros hajnal derengő, de még hűvös pirkadó világa. Szinte érezzük, hogy arcunkba csap üde levegője, mint a márciusi szellő.

De mi ez a támadó fény, mely előveti biboros palástját, mint a nap? Talán a hinárba vonó csalfa örömtűz előrevetett fénye? Óh nem, ez az istensejtés, Messiás „sejtés tündéri tüze.“ Hogy gyúl ki a próféta lelkekben, mint északi fény a nyirkos, ködös világban, hogy süt fel a szív lángja magas oszlopban az ég felé, mint az Ábel áldozati lángja! Lobogó lángja átvilágít ezredek ködén, hej pedig még soká jött fel az égre, „aki eljövendő.“ Azért a próféták a Hajnal dalos pacsirtái, a dicsőséges mennyei király előre küldött fényes követői, kik egybehívják ama nagy égi mennyegzőre a világ hivatalosát: Izraelt. A hajnal derengő fényénél, mely felsüt orcáikra, mint égi tűz a pásztorok vigyázó orcáin, belátnak a ködös távolba és mennyei látásokat látnak. Látják a bekövetkező pusztulást, ezért oly bánatos és oly haragos Jeremiás. De látják Izrael biztos megváltását is. Ezért örvendez és ujjong Ezsaiás. És érzik, tapasztalják léptenyomon az Isten jóságát, ezért oly mámoros az Isten dicsérettől már előbb Dávid, a hárfakirály!

Dávid és Ezsaiás — ők az ó test. világának örömkoronás fejedelmei. Ugy állanak ott, a feljövő Messiás biborfényében, n.int az alpsi orom a nap izzó tűzében. Csak úgy fénylenek. A legnagyobbak, mert a legnagyobb öröm fénye világol orcáikon. Bérctelők azért és legelőszőr és legfényesebben rajtuk a hajnalpir. *Ők e világ leglelkesebb, legigazibb örvendezői.*

Dávid azért, mert az üdv lelkének eleven érzése. *Az üdv a legnagyobb és legigazibb öröm!* Benső, nemes öröm, melyről megmámorosodik a boldog lélek. Örömében áld, ujjong, imádkozik, hálát rebeg és dalol, hárfázik, csak úgy buzog mámoros lelkéből a zsol-tár, a halleluja. Csak úgy száll, száll fel a magas égre hárfa hurjainak lágy, édes zsolozsmája. Dávid az emberi lélek egyetemes öröm-ézésének: az üdvnek hárfakirálya az ó-test.-ban.

Ezsaiás *Izrael* üdvének legnagyobb prófétája. Amaz egyetemesebb és szívezze szólóbb — mint emez. De nem lát oly világosan a jövőbe, mint Ezsaiás. Amazt az Istenben való élet fénye sugározza be — emezt az eljövendő Messiás hajnalpirja. — Izrael megváltását látja a Messiásban, amikor is „örül a pusztá és a kietlen hely, örül a pusztaság és virúl, mint a rózsa. Virúlva virúl és örvend ujjongva a Libanon dicsősége adatott neki Karmel és Sáron ékessége, meglátják ők az Urnak dicsőségét, Istenünk ékességét.“ Ezsaiás az ó-testamentom Keresztelő Jánosa.

Most lépünk át fénylő örömmel mi is az Új-testamentom verőfényes, tiszta, örvendő világába. Fényben terem az öröm, a lélek viruló rózsája. Homályban a bánat, a lélek fekete üszke, szomorú fűze. Ime, hogy tündököl itt minden, mint a kelő nap az ő erejében. Mert megjött a legnagyobb, az egyetlen öröm, akire várakozott a mindenség: Jézus, a lélek ura, koronája, fényrózsája. Születésére felzúg az angyalok kara, megremeg örömeiben a félénk, bánatos ember, mert a legnagyobb bánatot, a bűnt törölte el. A bűn a lélek borongó fellege, mely eltakarja az ég fényességét. A setéség hatalma, a lélek éjszakája! Mi a nappal fiai vagyunk és nem az éjszakáé! Az ő fénylő világossága elnyelte az éj homályát. Benne felfejlődhetünk az ő mintájára, hasonlóvá válhatunk az ő képére. Az élet célja épen ez: feltisztulás ő hozzá! A világé: örök tökéletesedés, a világ nyelvé: kultúra, a vallás nyelvé a Jézus ideájának: az Isten országának építése közöttünk s ez ideavilág immanenssé tétele mi bennünk.

Nos, e benső tökéletesedés külső fokmérője, az keresztyén öröm. Az örül, ki érzi fejlődését. A Jézusban való élet: az egyetlen keresztyén öröm. Miből következik, hogy életünk egy nagy, benső, boldog örvendezés az Isten legnagyobb adományának: Jézusnak. — Keresztyén lelkek — örvendező lelkek! A keresztyénség az öröm világa. Nincs nagyobb öröm, mint a bűntől megszabadulni és Jézussal együtt lenni! Az öröm tehát égi adomány! Óh, boldogok az örvendezők, mert azok vágnak feltisztulni a Jézushoz. *Ez a vágy maga a boldogság!* A Jézushoz vágyó lelkek — boldog lelkek, örvendező, fényes lelkek, olyanok, mint Pál. — Még kínos fogságában is úgy örvendez az ő mennyei Krisztusának, hogy innen írt hattyúdala a keresztyén öröm örök értékű okmánya lesz, melybe belelehelte ujjongó lelkének egész örömet. A Jézus nagy biztatását: „Ne féljete!” százszoros erővel veri vissza lelkének sziklafala, mint a bérci rengeteg a völgy tündérszavát: „Mindenkör örüljete!” Az evangéliom legfenségesebb echoja: Pál. Nem örvendezett még úgy ember a földön a Jézus mellett — mint ő, sem úgy nem szomorkodott még Jézuson kívül senki, mint ő! Hogyan lehetséges ez? *Úgy, hogy az ő bánatuk nem az öröm halála, hanem a szeretet fekete palástja.* Szomorkodnak a bűnön, ez istentelen igézetes hatalmon. Mert a bűn a lélek gyászfátyola és nem a bánat. *Ez a szeretet részvétpalástja, melyen égi tűz izzik át, mint borongó fellegen a sugárzó napfény.* Mások szerető féltése: *ez az emberi szolidaritás!* A fájdalom könnye bűnt éget és tisztít. Innen annak égi ereje. *A részvétkönnyecseppben a szeretet égi világa rengedez, az örömkönnyben a kegyelem világa csillan fel.* Az örömkönny, mint az üdv drága gyöngye, tarka pillangója felfelé röpül az Úrhoz, kiben örvendezik, a részvétcsepp, mint a szeretet égi malasztja lefelé gördül, embertársaink bűnös szívébe, hogy ott tisztító patakák duzzadjon! Az üdvörömben duzzad meg a lélek — hogy a bánatban csorduljon ki.

A keresztyén öröm áldott megteljesedés az Úrral való üdvközös-ségben! A bánat ez égi öröm, áldás kiöntése atyánkfiaira! A bánat a megszentelődött öröm rácsordulása a bűnös szívre! Ezért tisztít!

Az örömben gazdagodunk az Ur erővel, a bánatban közöljük azt embertársainkkal. Amabban kapunk — ebben adunk, de mindenkép gazdagodunk. Mert mi nem magunknak élünk, hanem üdvünkben Istennel a hit által és embertársainkban a szeretet által. Az öröm az urra mutat, a bánat embertársainkra! Ezért áldott adományok!

Ime, az öröm és bánat milyen más-más arcot mutat 3 típusnál!

A pogány öröme mérges, halálos. A Sátán kaján vigyorgása! Ennek visszfénye a világ szerint való öröm. *Ezért* halálra vivő bánat az eredménye. A hedonizmusban, ez alacsony világértékelésben az emberálatlá süllyed, mert egy siralmas gesztussal letörli orcájáról a fénylő istenképet. Nem égi csillag itt már az ember, hanem az égi korból kihulló, kihamvadt meteor! A Mohamed „szemétdombjának“ szennyos roncsai! Ez az öröm vad *oroszlán* orcája!

A zsidó vallási világnézetben az örömnél ez a torz orcája *ember*-orcává simul. Vagyis a zsidó öröme még nem teljes, mert az öröm a villágosság, a lélek fénye és nem a derengő hajnalé. Az éjszaka csak éjszaka még a szelid Hold ezüst-sugaraiban is. Örül az eljövendőnek! Reménykedik a Messiásban! Ez a remény öröm. „Az igazak reménye öröm! A zsidó világ *aranyhid* a pogányság és a keresztyénség: a föld és ég között!

Mert a keresztyénségben az ember istenfiává, mennyei polgárrá magaszosult. Azért öröme teljes, mint az angyaloknak. A keresztyén öröme olyan, mint az angyal sugárzó, fényes orcája: — *Kerub-orca!*

Mi hát az öröm? Pogánynak halálra vivő bánat. Gyönyör! — Zsidónak reménység az Eljövendőben. — Keresztyénnek az Urral való üdvözösség!

Halál az örömben! Élet az örömben! Élet az Urban!

És mi a bánat? Pogánynak gyászfátyol Zsidónak világosság hiánya. Hajnali szürkület! Keresztyénnek a szeretet részvétpalástja. A Tábita ruhái! Az öröm a visszaszerzett istenkép felsugárzása a magasba és bearanyozása embertársainknak a bánat. *Az örömben megdicsőülünk! A bánatban megszentelődünk!*

~~~~~

## A békesség ünnepén.

Zengő angyalkarokkal máskor  
Szent énekbe csapott dalom,  
Ma sorvasztó, öldöklő vágyból  
Átkozódva imádkozom.

Átkozott legyen, ki megölte  
A földön a szeretetet  
S vért sajtolt vakmerőn belőle  
S árva szemekből könnyeket.  
Égő vád tépje, verje, hajtsa,  
Ki megverte a szenvedőt,

Kaini bélyeg égjen rajta  
 S úgy járjon a világ előtt  
 A testvér-gyilkos. Isten átka  
 Tenger-szomjjal égesse meg  
 Ha ütleget emel apjára  
 A gyermek — áldó kéz helyett ;  
 S ha megbántaná azt a lelket,  
 Ki érte sírt, imádkozott  
 Az Isten gyötrő átka mellett  
 Ezerszer legyen átkozott! . . .

\*

Kik megtaposták szent hazámat  
 A hullarabió ostobák, . . .  
 — Uram, elég volt már a bánat —  
 Ne engedd gyilkolni tovább!  
 Átok, könny, pokol hulljon rájok  
 Mint tenger ár, mely böggve jő,  
 Tüzet szórjanak a villámok,  
 Kinjuktól zúgjon a mező  
 S ha rút lelkük felsír az égnek,  
 Ne hallgasd meg gyilkos szavát!  
 Kérésemmel Uram ha sértlek,  
 Ölj meg inkább,  
 De ne adj nekik békességet !

Zsiros József.

## Bartha József.

Ugy áll előttem most is, mint amikor először láttam. Élete teljében, mosolygós arccal, pajzán szavaiban egy-egy korbácsot tartva, mellyel végigsuhogtatott a fájdalmak felé tóduló fodrozó hullámain.

Ugy áll előttem, mint egy erős bajvívó, aki szárnyaló lelkével, szilárd akaratával a szellemi mezőkön vívja kemény harcait. Igazi katonalélek; hű vitéze a Jézus Krisztusnak. Annál jobban érzi magát, mennél súlyosabb terhek nehezedenek reá; annál magasabban hordozza hajlithatatlan fejét, mennél alacsonyabbról érik a támadások. Talentumait gyümölcsözteti, hogy többre bizassék. Szemét révedezve a messzi jövőbe veti, hogy beláthatatlan tereket öleljen át,

biztos utakat keresve a reá bízott lelkek számára. Nem magáért küzd, a mások sorsa epeszti. Nem földi érdekek hevítik mennyei javakat keres. Az idők forгатagából kilendülve irányt mutat, mely a sötétlő keresztteken át a megáláztatásból a felmagasztosuláshoz vezet . . .

Vezér volt; nagy volt . . . Pályatársai előtt járt mindig. Sugározva szórta a fényt, amit Isten lényegéből kapott. Példájával intett, mosolygásával vigasztalt, szelidségével és alázatával tanított. Nagy volt . . . Sorsa nemcsak az örömkben esik össze a Jób sorsával, hanem a szenvedések elviselésében is. Hatalmas csapásokat mért rá a halál, hogy megtörje. Kemény ütéseit hittel fogadta, míg egyszer, mint az ég felé törő, hatalmas tölgy a villámütés alatt, megroskadt, de csak azért, hogy meghajoljon szerető Ura előtt.

Élete várakozás volt, halála beteljesüléssé lett!

Legyen emléke áldott, pihenése csendes, örök élete megszentelt.

*Zsiros J.*

~~~~~

Memento mori! . . .

Különös, nem mindennapi érzések simogatását érzem ma, amikor újra megszólalok az Ifj. Közlöny hasábjain, hogy elküldjem Nektek, drága testvéreim, pataki diákok üzenetemet. Valami olyat szeretnék Nektek most üzeni, mikor újra felveszem a diák-pennámat, amiről rám ismerjete, hogy én is Közületek való vagyok, hogy én is ott tanultam az öreg Alma Mater padjaiban, hogy én is ott szívtam Patak történelmi levegőjét az iskolakert vén fái alatt, Diákságom édes bús reminiscenciái tartanak fogva s szeretnék most is úgy kacagva sírni, mint mikor még a padokban ülve lestük, hogy mikor szólal meg a „nagy csengő“ szabadító hangja, amikor még a diákszobácskákbán tanúlgattuk nagy keservesen a sinus a-t, hej pedig, de jó is volt azokban a padokban ülni és a sinus a-t megoldatni! Azóta . . .

*

Azóta annyi idő sem telt el, mint egy secundum, e világegyetem életében számba sem jöhető milliomodrészecskéje egy szempillantásnak, hej pedig azóta egy nemzet csillaga hullott le az Égről!..

Az Idő, mint egy hullákon áttipró győztes hadsereg kérélelhetetlenül, feltartóztatlanul, könyörtelenül rohan, vágdat, száguld, tipor felettünk s aki nem bírja az iramot, azt kidönti a sorból, aki egy pillanatra is tétován áll meg, azt letaglózza, aki fut vele, — azt trónra emeli. A tegnap még senki fia, ma már zsarnok úr s holnap semmi már, ki máma még dicső.

Memento mori!...

Egykor volt egy nép, magyar volt neve.

Egykor, mikor még magyar volt e nép, rettegte kardját Európa fele. Szirtként állt, lábát megvetve bércsei között, védve rónáját, nád-fedeles házát, oltalmazva Nyugat népeit. S ha sanda nációk kancsal gyilkukat feléje dőfék, lezúdult ökle, mint istenverés, lesújtott kardja, mint a sorscsapás. De a magyar, — magyar volt akkor is! Átká: pártviszály. Elfelejtkezve a: „memento mori“-ról, megállt széthúzva balga tétován, míg mellőle elvágatott az Idő, házába idegen settenkedett s végigsütített ismét rab földjén bús Mohács szele. Becsapták rúttul, csonkítják szörnyen, béklyókat vernek baráti kezére s teteme felett ül most dáridót a mást védő vérét habzsoló gyáva söpredék.

De: memento mori!...

Egykor volt egy nép, magyar volt neve.

Most csak árnyéka jár fel kísérteni, viharos, remegő éjszakán, mikor az orkán tövestől tép ki százados fákat az anyaföldből. Barátja: a száguldó fergeteg, mely széthordja síró lelke vágyait. Hajléka: az erdő rejteke, mely vele suttogja keserves kínjait, mi öklébe szorúlva kinozza, hajtja; pihenni sem hagyja. Ajka, ha nyilik, rajt' eskü liheg, borzalmas esküvés: könnyörtelen, kínos bosszúért!

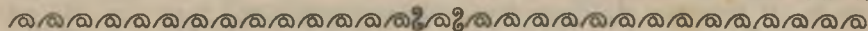
Memento mori!... Az Idő csak vágat tova! Királyt, koldust nem kimélve, nemzeteket eltiporva száguld felettünk. Egyet porba dönt, egyet eltemet, nagygyá lesznek és tűnnek nemzetek és holnap semmi már a máma még dicső! Vigyázatok hát, győző csőcselék! Halljátok: a bosszú nem marad. Holnap eltűnik a mai dicsőség! Memento mori!

*

Pataki diákok! Rám ismertetek-e?

Budapest, 1923 november 29.

Pálóczi Horváth Ödön.

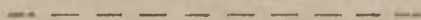


Parasztösök papunokáját . . .

Parasztösök papunokáját
Göröggtüzű szép vágy-útak
Nagy emberi vígságra várták.

A Krisztusos szavak zenéje,
Mint Cél, Hit és Bizonyosság
Delej-tüze hullott eléje.

A hazug lárvát szemrehúzta . . .
S a kékes-zöld Élet-tengert
Gyerekesen, boldogan úszta.

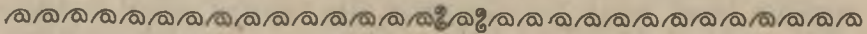


De egy hajnalon csoda történt...
 Simogató Isten-kezek
 A csaló lárvát összetörték...

S csak ekkor látta... üzlet itten
 Krisztus... Haza... s tündökölve
 Nyúlt feléje az örök Isten.

Parasztösök papunokáját
 Azóta tiszta, új utak
 Fölfelé, Isten-csókra várják...

Molnár Lajos.



Két levél.

Irta: *Senex.*

A kettéfalazott Szentlélek templom tornyában elütötte már a kettőt a híres óra, amelyre olyan büszkék voltak a heidelbergiek. Rakopitz úr, az egyetemi konzervator, most lépett ki a Marktplatz közelében álló csinos háza kapuján s pálcjáját lóbálva gondolatokba merült fővel kezdett baktatni az egyetem felé. Poffendorf rektor a nagyeszű jogtúdós, fontos ügyben hívatta magához. Hátha megint lesz valami jövedelmező híre az ő számára. Ezekkel a magyar stude-
 densekkel nem is járt rosszul. Egy kicsit zajosak, de jól fizetnek, annak a wie heisst... Zalockinak meg is lehetne mondani, hogy előkelő ifjak szokása szerint címerét is befestheti az egyetem anyakönyvébe — persze jó pénzért.

Igy haladt tova a jó konzervator, gondolatainak néha hangosan is kifejezést adva, közben nagyokat csapkodott pálcjával a levegőbe. Jövedelmező állása s ebben a szerzett nagy vagyona tekintélyt biztosítottak neki, de a jó heidelbergiek irigykedtek rá és magokban megvetették. Sok szép jövedelemtől estek el, hogy a nagy 30 éves háború alatt elszéledt a diákság. Most mióta Károly Lajos, a fejedelem öszszecsődítette a sok nagytudományú professzort, újra gyülekeztek a diákokcskák, amint mondják, a mult hetekben magyarok is jöttek hárman, pedig azok ott laknak a világ szélén, de persze azokat elhalászta előlük Rakopitz. Könnyű annak, akinek Pilátus, vagy heidelbergi nyelven Poffendorf a barátja...

A főntemlitett „Zalocki“ azaz Szalóczy Pista ez alatt ott feküdt diákosan az ágyán s miközben merőn nézte a mennyezetet, bosszankodva vette észre, hogy a honvágy nagyon erőt vett rajta, pedig alig még két hete, hogy itt van. Mégis csak jobb volt a pataki „kamara“, diák néven Diogenés hordója, röviden „Dió“. Igaz, hogy annak olyan rossz volt a fedele, hogy ha a szél belekapaszkodott, a fala is ingott, egy-egy helyen az eső is becsurgott, — nő nem mindig

csak mikor esős idő volt. Nevetett . . . Illés kamarás jutott eszébe, a nagy alvó, akit ilyenkor mindig odafuvaroztak ágyastól a csorgás alá.

Hirtelen nyílt az ajtó, egy tömzsi, kivörösödött arcú diák robogott be, ölében egy hatalmas ládát cipelve s nagyott fújva telte az aszfalt, utána még egy hosszú, sovány magyar lépett be.

Az áldóját . . . dobta a láda után a szót a tömzsi, Pali nem is sejtéd, mit hoztunk! És míg Pista kíváncsian ugrott fel ágyáról, ez lefeszítve a láda fedelét, kifordította annak tartalmát. — Idesüss! s az asztal egy pillanat alatt tele lett egy csomó kisebb-nagyobb könyvvel.

— Hogy jutottatok ezekhez Illés?

— A Neckar mentén csináltunk Petivel, tudod — egy kis tanulmányutat, szerencsésen sikerült egy jó kis korcsmát felfedezni, mondhatom, kapóra jött a nagy melegben. Ott beszélt a jámbor csapláros, hogy hallja, hogy az universitás keresteti azokat a könyveket, amiket a derék Tilly elrabolt vallonjaival a nagy bibliothékából. Neki volna egy nagy ládával a padláson, még apjának adta egy vallon 4 font kenyérért meg egy fél forintért. Ha megvesszük, szívesen ideadja, neki nem kell. Egy aranyon megcsináltuk az üzletet, most itt a portéka.

Míg a könyveket nézegetik, ráérünk őket szemügyre venni.

Szalóczy Pista magas, karcsú, csinos fiú, Patakon jófelfogású, tudnivágyó diáknak bizonyult, szülői jó módú abauji birtokos nemesek, szívesen belementek, hogy egyetlen fiok egy évet külföldön töltsön.

Ács Illés falubeli jó pajtása. Eszes, pajkos diágyerek, Patakon köztudomású volt róla, hogy kamarájában esténként a földre hanyatfekve, tűzoltógerundiumának két végére ültette két lakótársát, úgy emelgette őket nagy fennyen a levegőbe. Köpcös alakjával, fekete cigány fejével épen ellentéte Pistának. Szülei már régen meghaltak, egyedül s meglehetősen szegényen állt a világon, a kollégium támogatása, még inkább a Pista barátsága bírta rá, hogy nekiinduljon a nagy útnak.

A harmadik diák, névszerint Tunyogi Péter, érdekes alak. Pereg-rinusnak tartja magát, azt mondja, hogy székely; csontos, barna körű göbé arca bizonyítja is. Pénze, — honnan, honnan nem — mindig van, ellenállhatatlan csavargási vágy lakik benne, bejárta az összes magyar kollégiumokat, így vetődött Patakra is. Egyik öreg tanárunk sokat beszélt előttük Heidelbergről, ahol ő szivta valaha a tudomány emlőit s midőn a két barát elhatározta, hogy odamegy, Tunyogi is velük tartott a kalandos utra, így a Huta sor „Dió“ kamarájauak lakói testületileg kijöttek Heidelbergbe.

Mindhárman egyszerű magyar viseletben vannak s közös ismerető jelük az orruk alatt ágaskodó, szépreményű bajusz. Míg Illés és Peti izgatottan turkáltak a könyvek között, Pista találomra felnyitva egynek pergamen kötésű tábláját, nagy bámulattal olvasta a címet: „Ungarische Kronik“. Mindjárt az elején gyönyörű festmény. A hét vezér zászlós dárdákkal, hegyes süvegekkel, asszonyok nagy podgyászokat, vagy visító ifjú magyarokat cipelve, vagy pórázon hetven-

kedő állatokat hajtva: mindez azt a hangzatos címet viseli: a magyarok bejövetele.

— Gyere csak Peti, te hun ivadék s nézd meg sokat emlegetett ősapádat. Az aláírás bizonyította, hogy a pufók arcú, szőke hajú alak, ki egyik kezében keresztet almát, másikban egy furkósnak látszó buzogányt tart, senki más, mint Attila, az Isten ostroma.

— No hiszen neked se lehet panaszod Hunyadi Jánosra, gúnyolódott pár lapot fordítva Tunyogi. A kifacsart képű, görbe hátú vitézről bajosan is lehetett elhinni, hogy az „Janusch weyda“, bár a művész oly ijesztő nagynak festette, hogy a körülte verekedő magyarok és törökök csak kocagyereknek látszanak mellette.

— Mi az, mit bamultok? kíváncsiskodott bele Illés. Mit, hogy ez Attila! Ez Hunyadi János? Az áldóját a német skriblernek, nem látott ez még magyar embert?

— Ne tüzelj pajtás, még szép, hogy ennyit is tudnak rólunk.

— Szeretném én eszükbe juttatni, hogy a nem tudom hanyadik öregapjok még reszkedve imádkozta, hogy „a magyarok nyilaitól ments meg Uram minket.“

Peti, a peregrinus, akiről Patakon a mendikánsok borzadva beszélték, hogy — horribile dictu — dohányzik, csak a sokat tapasztalt ember lemondásával legyintett rá.

Rakopitz ur nyitott be az ajtón, sokat jelentő mosolygásra huzva nagy száját, mit azonban a következő pillanatban — csodálkozás jeléül, jókorára tátott.

— Ezek a könyvek, ha jól látnak szemeim . . .

— Az univertsitás könyvei, egészítette ki Peti, ki legjobban törte közülök a németet.

— A, hogy fog örülni a fejedelem, remélem uraim, hajlandók jó áron eladni a bibliathékának

— Nem vagyunk hajlandók, szólt társaira tekintve Peti.

— Neem? lepődött meg az öreg.

— Hanem odaajándékozzuk, mint az univerzítás különben is jogos tulajdonát.

— Nagyon szép uraim, nagyon szép. Nem hiába magyarok önök, de önök olyan izé . . . wie sagt man Ungarisch dieses etwas . . . ja megvan: lovagiasch matyar ja, ja!

— Herr Zalocki, önnek valami pénzes levele jött hazuról, most hoztam az egyetemről. És még egy kis ujság uraim, az emeleti lakást holnaptól kezdve a tudós Heidegger professor foglalja el, aki familiájával még ma megérkezik.

A fiuk ismerték már hiréből a nagy tanférfiut, épen azért Pista csodálkozva vegyezte meg:

— Familiájával? Hiszen ha jól tudom, a professzor urnak nincs családjja.

— De van neki egy vén tantija és egy fiatal kuzinja. Ajánlom magam Uraim.

— „ut in rhenano absumeretur“, olvasta hangosan Pista az imént kapott levél záradékát, aminek lényege az volt, hogy otthon nem

lévén semmi nagyobb ujság s Pistán nyugtalankodván, de mint nagy fiut nem féltvén, hogy magát idegenbe el ne busulja, summa sum-márum, a mellékelt 50 pengő forintnyi küldemény „rajnai borra fordíttassék”.

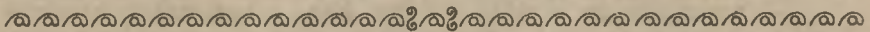
— Helyes a szólás, lelkesedett Illés, tehát irány a „Vaskalap”.

Ez utóbbi nem más, mint a diákság kedvenc tanyája, „Blech-hernen Hut“-hoz címzett csapszéke Haus Hochhausernek, a derék csaplárosnak.

Vidáman készülődtek s pár perc mulva már az utcán ballagtak a *Vaskalap, felé, csendesen dudolgatva a Patakról hozott régi diáknótát:

„azért nem búsítok, sőt inkább vigadok,
Ha kedvem jön néha-néha korcsomára,
Bátran megyek szívem vígasztalására.*

(Folyt. köv.)

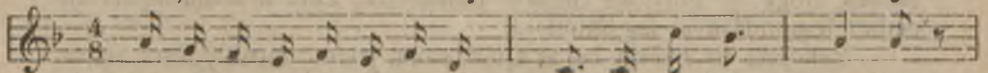


Mi fáj nekem?

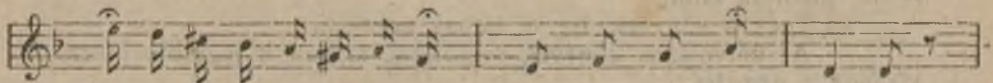
Szabadon, érzéssel.

Tárczy Dániel.

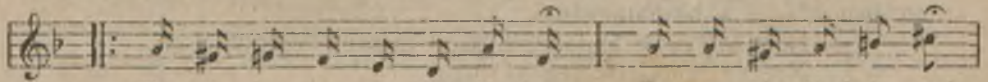
Bathó János.



Azt kér - di - tek : mi fáj ne - kem ; Mért bo - rás az ar - com,



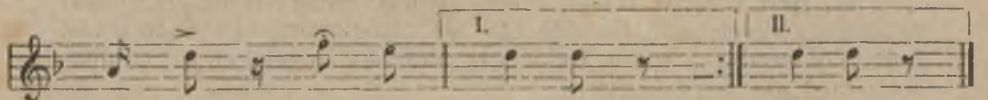
Mért van az, hogy búsz - ke fe - jem Szem - le - sűt - ve tar - tom ?



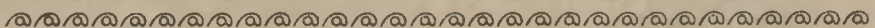
Ho - vá lett a nó - tá - m, da - lom Ka - ca - gó jó ked - vem ?



Egy vi - rá - gos ko - por - só - val Min - dent, min - dent,



min - dent el - te - met - tem. met - tem.



Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazábn,

Hiszek egy isteni örök igazságban.

Hiszek Magyarország feltámadásában.

Ámen.

Szemelvények a magyar diák természetrajzából.

Fordította: id. Székely Sándor.

(Folytatás.)

Szellemi különbségek.

A *bölcs diák* (*studiosus exenplarius*). Ez a species minden osztályban csak szórványosan van képviselve. Vörös szemei vannak és a tantestületnek kedvence. Mellékesen segéd tárgyakat is tanulmányoz és a jövőre tanár már előre veti árnyékát ő benne. Szünidők alatt, amelyekre egy láda könyvet cipel magával, a szülei ház büszkesége. Érthetőleg sok az irigye s mint a dögvészt kerüli őt.

A *gyenge felfogású diák* (*studiosus perplexus*). Ennek mindig háromszor olyan hosszú időre van szüksége, hogy egy tételt megértsen, mint a megelőzőnek. Az iskolában díszmetszeteket készít az utolsó padon (*sessio vulganis, sive asinina*) és finom élű bicskája révén kitűnő hirben áll. Ennek alfaját képezi a lusta diák (*gadás morrhua*), aki hetenként csak egyszer érez kedvet a tanulásra. Néhány év után mindkettőt kivesszik vigasztalhatlan hozzátartozói az intézetből és könnyebb mestersége adják őket.

A *ravasz diák* (*studiosus industriosus*) kifejezett tehetséggel bír a szülei által rábizott ingóságok elcsaklítására. Növény- és bogárgyűjteményeket készít, hogy azokat műkedvelőknek uzorakamat mellett elárútsa s még az iskolai év befejezése előtt csaknem összes könyvét, amelyeknek csak vételárát tekinti, kedvező áron eladja. Belőle fejlődik ki a jövőre pénzügyi vagy közigazgatási hivatalnok.

A *költő diák* (*juvenis versifax*). Ennél, hosszú haján kívül, gyöngéd ifjúkorában mutatkozik a hajlam versek írására, amelyek korlátlan kinrímeikkel kezdődnek és a verstannal való közelebbi megismerkedés után balladává, epigrammákká, hőskölteményekké és szomorójátékokká fajulnak el. Csupán költői tárgyakat tanul. megveti a szükséges mennyiségtant, az iskolai év kezdetén üres lapokkal ellátott könyvet vesz magának, hogy halhatatlanságát biztosítsa. sőt megkísérel költőkörit is alapítani, amely előtt elnöki minőségben saját költeményeit olvassa fel, míg a hallgatásra kárhoztatott kör titokban kineveti. Sok ilyen diák lett már színész, hogy napidijasként a járásbiróság félreeső sarkában poézis nélkül fejezze be pályafutását.

Az említettnek egyik válfaja az *érzelgős diák* (*juvenis fadissimus*), aki tulajdonképpen csak áloméletet él, amelyből elégtelen érdemjegyekből hemzseggő bizonyítványa rezzenti fel hébe-hóba. Mindenkor bárgyú szemekkel tekint a kék levegőbe, legszivesebben egyedül sétálgat a téres rónán, titkon olyan lovagregényeket olvas, amelyek felett a jelenkor régen napirendre tért s tizenöt éves korától kezdve felsóhajt, valahányszor egy erkölcsösen szemérmes arcú szüzet lát maga mellett ellibbenni. Ha valami kies sors a helyes útra nem tereli, elveszett a világnak s vagy szintén színészségen végzi, vagy egy kölcsönkönyvtárban pusztul el.

A most említetteknek teljes ellentéte a *prózai diák* (*studiosus*

cum nervis saluberrimis). Ő korának gyermeke, a leghamisítatlanabb realista, már harmadik osztályban jövőbeli megélhetésére gondol, tántoríthatatlanul halad az életnek arany középútján s szükség esetén jeles nélküli bizonyítvánnyal is megelégszik. Zsebpénzéből (recreatio minima) könnyelmű pajtásainak kölcsönöket nyújt s e baráti szolgálataiért nem keresztyéni percenteket követel. A világnak mindig legvidámabb oldalát kedveli s egykor ösnyugdijas gyanánt bizonyára sokáig fogja az állampénztárt terhelni.

Az *erős diák* (studiosus gladiator) kemény domború mellel, vaslapockával rendelkezik, amelyek néptolongásokban félelmetessé teszik s természetadta izmos karja és keze védi bántalmak ellen. Szereti erejét fitogtatni, asztalokat és székeket egy kézzel emel fel a földről, vastag dorongokat játszi könnyedséggel tör el s szívesen látja, ha gyengébb társai kíséretét képezik. A város iparos segédei és a környék parasztleányei tisztelettel néznek rá; ellenben tanárai nem nagy véleményvel vannak tudásáról, mert teste szellemi erejét is leköti. Nem ritkán mély basszus hangon beszél, amely indulatkitöréskor felhangba csap át, amire a pajtások rendesen mosolyognak, amely vakmerőség őt tajtékozó dűhbe (furor Hungaricus) gurítja.

Említük meg továbbá az *elkényeztetett diákok* is (studiosus flagilis, lepus timidus). Tökéletesen elpuhult szopós borjúként kerül az intézetbe, az első naptól kezdve kinevetik és nem kellemes pályafutás áll előtte. A kamaszévek tisztító levegője őt nem érinti, tornaórán nem mer ugrani, úszás alatt meghűti magát. sétálásban kimelegszik, kemény ételek gyötrik gyöngye gyomrát és a tanulmány korlátozza agyvelejét. Számos keserves levelet ír haza, míg a székes főváros más gimnáziumában vagy tápintézetében megtalálja a kellő értékelbecsülést. Évek múltával valószínűleg Meránban vagy Nizzában találkozunk vele.

A *gyűjtő* (studiosus corvinus) minden lehetséges tárgyat otthoni fészkébe hord össze. Zsenge ifjúságában, mint botanikus, a tehennel folytatott veszélyes versenyt, hogy később egy ládát a legkülönbébb kövületekkel töltsön meg, így azután nemsokára a levélbélyeg démonának karjaiba jut s épen egy boriték se szabadul ki kiméletlen ujjai közül. Majd e szenvedélye bogarak és pillangók utáni inohó vágyának ad helyet. Egyenes ellentéte a *szórakozott diák* (studiosus semper neglectus), aki mindent elveszt, amit szülei gondosság révén kapott. Ezeremester kezei között zsebkendők és harisnyák, ingek és gallérok tűnnek el. Ha vakációra a szülei házba tér vissza, a mama kezeit tördelve látja, hogy a fehérnemű készletek többé nincsenek s a boldogtalan teremtmény bárgyú mosolygása nem hat kedélyére csillapítólag. Ha valaha nem jut egy okos feleség erős kezébe, akkor elveszett az emberi társadalom számára és a csendes iszásokok szigorú szabályú rendjébe lép.

Társadalmi különbözőségek.

Ebben a tekintetben egyszerűen *gazdag* (proceres) és *szegény* (pauperes) diákokat különböztetünk meg. Nagyobb városokban külső-

leg is kitűnik e különbség, még pedig a választékos ruházatban, a nagyobb zsebpénzben és az öntudatos fellépésben. Azonban az emberi sors itt is kiegyenlítő igazságot szolgáltat, amennyiben a tunya piperkőcöt (pavi oristatus, gigerl Budapestiensis) könyörtelenül az osztályozás legalsó tájaira hajítja.

A legtöbb gimnáziumban azonban, el kell ismernünk, hogy társadalmi tekintetben tulajdonképpen semmi különbség nincs. Akár szegény, vagy gazdag, akár polgári vagy nemesi származású, a *legderekabb, a legbecsültebb* is, hordjon bár finom zsebkendőt vagy le-rijjon bár nagyapjának izléstelenül szabott kabátja ifjúi testének csipőjéről.

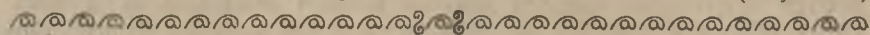
Aprólékosságok.

Teljesség kedvéért még megemlítünk néhány speciést.

Eszerint a diákok feloszlanak unalmasokra és vidámokra (phlegmatici aut sanguinici): szagtalanokra és illatosokra (odaratí aut pes-sime odoratí, seu gasioi) a turók vagy sajtkukacok fajtáihoz képesi; továbbá szerencsétlen flótásokra (ruminantia repedientes) és burok-bar születettek-re (semper protecti), azután ösztöndíjasokra (dermes-tes publici) s ingyen sorkosztevőkre (peripatetici frugales).

Végre még megemlítendő a szerelmes diák (ovis aries), aki naivságában a színpad kedvenc csillagait a művészet igazi papnőinek tartja s a fesztelen diák, aki minden női lény elől felháborodva tér ki; tovább a cicomás (pomadici) és a borostás diák (erinacei), akinek haját a fésű se tudja lesimitani.

(Folyt. köv.)



Tarkaságok.

Az apróságok pszichéje.

A kis Margó s Irmus két testben egy lélek,

Játékban, sétában szépen összeférnek:

Egymás nélkül őket senki sem láthatta,

Mit az egyik akart, más is azt akarta.

Egyszer csak aztán a durcás apróságok

Mézes enyelgése tüzes daccá váltott.

Feltűnt a mamáknak,

Nem hisznek, mit látnak.

Kérdőre vonják

A kis Margókat:

„Mond csak, Irmuskának

Mért fordítasz hátat?”

Felelt a

A kis selma:

„Igen a múltkor is rám öltötte nyelvét“ . . .

Most azután sorra a vádlottat vették:

„Kiölt'ni hogy merted,
Kis durcás, a nyelved?“
„Én nem . . . nem akartam . . .
— Sűgta az zavartan —
Róla nem tehettem . . .
Kicsúszott véletlen!“

* * *

„Apám — mond — miért nem
Használod nevedben
Nemes-előnevünk?“
— Kérdi a kis Tilda.
„Hogyan? — hisz' nincs nekünk!“
„De biz' úgy van írva
Itt — meg ott — mindenbe'
A nagyapa neve!
— Néhai Gábor Pál —
Ha ő néhai volt
Hát te mért ne volnál?!“

Szi.

Forró földöv.

— (Nyakló töredék) —

A minap a decemberi hőség'oka után kutatva, egy Vénusz-
Jakóval egész véletlenül összetalálkoztam. — Hé, komé — pardon,
kedves Nagysád — mondék neki — honnan lehetséges ez a káni-
kula? Hiszen a normális állapotok szerint úgy Celsiusz úrnak, mint
Reumeur bácsinak a fagyponton kellene állást foglalnia.

— Óh, fajankó, — válaszolt nem kis szemérmetességgel, —
hát ti még most sem tudjátok, hogy a japán földrengés következté-
ben a föld déli mágneses sarka a Fidzsi-szigetekre csúszott, miáltal
beleestetek a forró földövbe; s ez olyan változásokat fog előidézni,
hogy belebődül a világ?!

Szemem-szám táva maradt az álmélkodástól; alig tudtam az
alsó álkapcsomat a felsőhöz igazítani, hogy tovább kérdezzem: és
mik lesznek azok?

— Mindenek előtt = folytatta tovább a csodálatos teremtés
— a mágneses polusok azt a törvényüket, hogy a különeműek
vonzák egymást az ellenkezőre változtatták; innen van az, hogy
ennek a legeslegújabb kornak megfelelőleg a mai családokban a férj
és feleség az örökségen mihamar összevesz, nagy erővel taszítják
egymást, a nőnek nagyobb hozománya levén, legtöbbször a férfi
kerül az udvarra. Ennek a hatása már az ifjagnál is észlelhető, azért
van annyi agglegény és . . .

— A ruházkodást illetőleg milyen következmények várhatók?
— vágtam közbe hirtelen. (Féltem, hogy a gyöngédebb nemből
egyesek meg találják hallani, akiknél végzetes szívszélhűdést, vagy
epeömlést eredményezne.)

— A férfiak jó, ha könnyű ruhában járnak, hogy a jégkorszakban megfagyott gondolkozásuk a nőkről egy kissé enyhüljön. A nagyrokkok különben a szépművészeti és műrégészeti múzeumba kerülnek, ahol mint uraságokról levetett zsirfoltos csecsebecséket fogják mutogatni. A nők lehetőleg feketébe öltözzenek (gyászszin), mert az tovább tartja a meleget.

— Mi lesz a világgal, ha a jéghegyek a nagy hőségtől megindúlnak? — kérdeztem mindinkább fokozódó kíváncsisággal.

— Az az emberiség elpusztulását vonja maga után egy új özönvíz által. Ez azonban mindaddig nem következik be, míg nem akad egy kegyes ember (Noé), akit egy pár igavonó-, vad és csúszómászó állattal együtt meg lehetne menteni.

— Hát az özönvíz után milyen lények fogják népesíteni a világot?

— Mindenesetre sok függ a megmentett kegyes ember által meghonosítható szőlő- és szilvatermesztéstől (bor, pálinka), annyit azonban biztosan tudok, hogy az, aki e kérdéseket hozzám intézte, már most a hüllők csoportjába tartozik.

— Vívát! hurráh! pedig én azt gondoltam, hogy a nagy melegtől menten elolvadok. Pá, kedves Nagysád! Pá! . . . zsir . . .
 ~~~~~

## Hirek.

*Kedves Olvasó! Karácsonyi ünneplésed kellemes és boldog legyen. Az új esztendőben pedig tovább élj, mint a tavalyiban. (Teheted, mert az új év szökőév.) Szeretettel kívánja a*  
 „Közlöny.”

**Előfizetési felhívás!** Az a kedves tervünk van, hogy *Pataki Nóták* címen kiadjuk *H. Bathó János* sárospataki főiskolai tanár válogatott legszebb darabjait. Azt hisszük, hogy ezekben a dalokban, amelyek már már ország-szerte ismertek, az örökszép magyar nóta: nekünk e világon a legszebb zene hangjai csendülnek meg. Azért akarjuk azokat egybegyűjteni. Hadd éljenek együtt s hadd szálljanak zengve szét a magyar földön. Ezek magyar dalok, magyar érzés, magyar szív szű őttel. A kötet mintegy 46 (zongorára is átírt) darabot tartalmaz s előfizetési ára 6000 K,

(2 l. bor. Szerk.) díszesebb kiállításban 10,000 K. Szerző a tiszta jövedelem 50%-át palástalaprara és tankönyvszegélyül ajánlja fel a sárospataki tanuló ifjúságnak, amely rajongó lelkesedéssel óhajtja e dalok megjelenését. A mű megjelenéséhez (legalább) 2000 előfizetési összegek 1924. év febr. 1-ig e címre küldendők: Sárospataki Főiskolai Közigazgatói Hivatal A mű megrendelését tanuló ifjúságunk nagyfontosságú segélyezése miatt is melegen ajánljuk. Sárospatak. 1923 dec. 15. *Marton János* a sárospataki főiskola e. i. közigazgatója.

**A sárospataki főiskola** volt tanárai és növendékei dec. 20-án este 8 órakor az Országház pincéjében bajtársias összejövetelt rendeznek. Az összejövetelen részt venni szándékozók szíveskedjenek Panka Károly dr. nemzetgyűlési főpénztárnosnál 20-án déli 12 óráig (telefon 47—41.) részvételüket bejelenteni. *Volt pataki diákok! Öreg bajtársak! Ott leszünk mi is lélekben. Szívünk felétek dobog, mert fáj; égő fájdalom tépi Elmegyünk hát oda, hogy szerető szívetek melegénél elcsittítsuk szagató érzéseit.*

**Nagyasszonyok a magyar reformációban.** Ezzel a címmel jelent meg Hegyaljai Kiss Géza egyháztörténeti jellemrajzgyűjteménye A nagy történelmi korszakokat átfogó előszó egész sorát vonultatja fel az elfeledt régi magyar református nagyasszonyoknak, kik életökkel és javaikkal lelkesen, nagy odaadással szolgálták a Magyarországon hódító krisztusi eszmét. A korok mozgató szellemi erőibe való mély belátás; a különböző áramlatok között küzdő, egyházukhoz ragaszkodó lelkek megkapó rajza; a legkisebb ténykedésekben is megjelenő nemes gondolkodás felismerése: nagy történeti érzékre vallanak. Családok elevenednek meg előttünk a maguk bibliás tiszta légkörükkel, hol minden érzés, minden gondolat és minden tett Isten dicsőségét hivatott szolgálni. Főúri udvarok képeit látjuk, melyekben egy-egy nemes szív a szeretet nagy parancsának teljesítése által soha el nem mosódó vonásokat rajzol az Isten országáért munkálkodó lelkek tépett lapjaira. Most Károlyi Zsuzsánna és Lórántfy

Zsuzsánna jóságos alakja lép előtérbe, majd Bornemissza Anna és a két Bethlen Kata köti le teljesen figyelmünket, hogy fenséges pályafutásával tiszteletre és követésre indítson bennünket, törpe utódokat. A kötet, amelynek — mint olvassuk — folytatása is lesz, a Bethlen Könyvtárban jelent meg (Bpest VIII. Nap-u. 13.) s 2600 K-ért kapható. Zs.

**A Kórus** dec. 1-én a sátoraljaújhelyi Kazinczy-Kör által rendezett Fejes-émlékünnepélyen szerepelt sikerrel, kár, hogy marsrutája kötött volt s alkalmazkodni kellett a művészi alakításra alkalmatlan darabokhoz. Az egyes számokat Enyedy Andor lendületes megnyitóján kívül mind Patk adta, Novák Sándor emlékbeszédével, Gulyás József alkalmi ódájával, Nagy Sándor Béla, Kocsis Sándor Fejes-költemények szavalásával szerzett gyönyörűséget a nagy püspök emlékének áldozóknak; dec. 4-én Bartha József temetésén enyhítette az öreg Kórus a gyászolók fájdalmát halotti énekeivel.

**Előfizetéseiket beküldötték:** (Folyt.) Br. Vay Gilda, Dr. Rác Lajos 10—10,000 K-t, Tóth Magda, Fehér Pál 5—5000 K-t, Ulics Ilonka, Dr. Gulyás József, Dr. Jakób Károly, Hallgató Sándor, Zombory Manyi, Radácsi György, Tóth András, özv. Both Józsefné, Deák Géza, Brozorád Rezső, Traub Aladár, Molnár Béla, özv. Tárczy Sándorné, Dr. Benyovszky László, Zilahi Kiss Jenő, Némegy Gyula, Szikora Jenő, Hitelbank. „Rákóczy György-Egylet“ 3—3000 K-t, melyet köszönettel nyugtáz a szerkesztőség.

## Egyleti élet.

A „Hegyaljai Erő“ cserkész-csapat, főiskolánk legfiatalabb, de egyik legtevékenyebb ifj. egyesülete az alakuláskor (1921) megkezdett „jó-munka“ terhéért ez évben is nagy testi és lelki erővel hordozza. Tagjainak száma 70-re emelkedett, akik az „otthon“ kicsinysége miatt két csoportra oszolva valósággal versenyeznek az elsőségért. A csapatok keretein belül 2—2 raj, minden rajban 2—2 órs (összesen tehát 4 órs) helyezkedik el. Az órsök külön órsvezetők vezetése mellett tartják az összejöveteleiket hetenként egyszer; a rajok élükön a rajparancsnokokkal szintén összegyűlnek hetenként, míg az egész csapat ügyei a vasárnapi csapatgyűléseken nyernek elintézését. Ugy az órsök, mint a rajok és csapatok munkájáról külön jegyzőkönyvek számolnak be; a pénzügyeket pedig az egyes csoportok órs-, raj- és csapat pénztárnokai intézik. Az órsök, illetve rajok a

különböző iparágak (könyvkötészet, fényképészet, asztalos-munkák, fazekas ipar és cipőcsinálás) elsajátítását is tervbe vették, eddig azonban csak annyit valósítottak meg belőle, amennyi a hiányos, sőt meg sem lévő felszerelés mellett lehetséges volt. Nagyban növeli a fiúk önértetét az a két 30 személyes sátor, amit a csapat a cserkészközponttól kapott, hű bizonyosságúll annak, hogy mégis csak vannak lelkek, akik szép hazánk jövőjét tekintve — ha mással nem, nomád életünk legszükségesebb kellékével — megajándékoznak... Figyelemre méltó dolog az is, hogy hálóját a nép egyszerű gyermekeire is kivetette, akik közül 12 elemi iskolás *levente* felvételével nagyobbította magát s sulyosbította a vezetők *gyönyörűséges igáját.* Mert *nem magáért küzd, a nemzet újjáépítése a cél az Isten szeretetében összeforrt lelkek munkája által.* Zs.

~~~~~

A felelős-szerkesztő üzenetei.

Kényszerelőfizető. A „Közlöny“ ifjúsági lap s nem más. Ha eddig még nem tudta, vegye tudomásúl.

„Szerelmesen jönni-menni,

Nincsen ebben semmi, semmi.“

Igaza van. Akar még valamit?!

D. I.: Vártak. Mi nem Kár volt érte a postaköltség.

**Csonka Magyarország nem ország, —
Egész Magyarország mennyország!**

Kiadja: a főiskolai Ifjúsági Egylet.

Kiadóhivatali főnök: Kadár József IV. é. bh.

